

Оксана Лоюк,
*к. пед. н., доцент кафедри фахових методик та
інноваційних технологій у початковій школі
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*

РЕАЛІЗАЦІЯ НАСКРІЗНОЇ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЗАСОБАМИ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Державний стандарт початкової освіти, розроблений у рамках проекту «Нова українська школа», орієнтує педагогів початкової школи на структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні [1]. Пропедевтичною основою для формування цілісної картини світу в його органічній єдності та різноманітності природи й суспільства, деяких особистісних компетентностей щодо емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього світу є інтегрований курс «Я досліджую світ» [2].

Засобом інтеграції природничої, громадянської та історичної, соціальної та здоров'язберезувальної, технологічної, інформатичної, математичної, мовно-літературної освітніх галузей, зміст яких вивчається в курсі «Я досліджую світ», є наскрізні змістові лінії – «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність». Візьмемо до розгляду реалізацію змістової лінії «Екологічна безпека та сталий розвиток» у процесі вивчення курсу «Я досліджую світ». Вона спрямована на формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства [3].

Засобами інтегрованого курсу «Я досліджую світ» педагоги орієнтують учнів на уміння/ставлення: сприймати природу як цілісну систему, розуміти взаємозв'язок людини й навколишнього середовища та наслідки її нераціональних дій на останнє; досліджувати природні та рукотворні об'єкти;

визначати помірні і надлишкові потреби людини; розуміти важливість економічного, соціального, культурного розвитку регіону та держави; важливість співробітництва країн у питаннях ведення господарства, культурного обміну; знайомитися зі світом професій, встановлювати залежність добробуту людей від відповідального виконання професійних обов'язків кожного; розуміти необхідність навчатися для успішної самореалізації; толерантно ставитися до різноманітності культур, звичаїв різних народів; налагоджувати комунікації для спільної творчості, співпраці, навчання, гри; здійснювати благочинну діяльність; розуміти важливість здорового способу життя.

Ефективне освоєння контенту змістової лінії відбувається через: розв'язування сюжетних задач соціального змісту; реалізацію різноманітних проектів; роботу в групах та партнерські технології; розкриття здобутків вітчизняної / світової науки та висвітлення внеску науковців у розвиток природничих та суспільних наук; створення атмосфери відкритості, вільного вибору, толерантного ставлення, поваги, рівності, свободи, справедливості.

Література:

1. Державний стандарт початкової освіти : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 року № 688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п#Text> (дата звернення 12.10.2019 р.).

2. Крамаренко А. М. Курс «Я досліджую світ» як складова освітнього процесу Нової української школи. Нова українська школа в умовах викликів сучасності : Зб. тез доповідей за матеріалами I Всеукр. наук.-практ. конференції (м. Маріуполь, 11 квітня 2019 року) / за заг. ред. Л. В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь : МДУ, 2019. С. 95–98.

3. Наскрізні змістові лінії. URL: https://edera.gitbook.io/biomon69-new/vstup/poyasnuvalna_zapyska/naskrizni_linii (дата звернення: 04.09.2020 р.).